

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. V. Tres aliæ viæ declarandi quo pacto Deus per unionem
hypostaticam non mutetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO QUINTA.

Tres alia via declarandi quo pacto Deus per unionem hypostaticam non mutetur.

I. QUINTO recentiores aliqui, ut hunc nodum solvant, ideo Deum asserunt per unionem hypostaticam non mutari, quia quod eadem semper facie apparet, nec pulchrius, aut scedius ullius rei additione vel detractioe, eodem semper modo se habet, nec censetur mutari; cum ergo hoc Deo competat, quantumvis unio hæc sit illi intrinseca, per eam tamen non mutatur.

II. Hæc sententia propius accedit, ad veritatem; & ex parte convenit cum nostrâ, in fine hujus Sectionis explicandâ, ægrè tamen ostendunt ejus Auctores quo pacto Verbum Divinû per unionem hypostaticam non aliâ facie apparet, & pulchritudinem inde aliquam, saltem extensivè non accipiat, hoc proinde existimo ad aliquid à mutatione eximendum non requiri.

III. Deinde, quod dicunt infinitam Dei perfectionem obtinere mutationi, non videtur subsistere, nam secundum communem Theologorum sententiam, si Deus intelligeret per actus creatos, mutaretur, quantumvis habeat perfectionem infinitam; ergo & hoc non obstante si aliud non dicatur mutabitur per unionem, ut Sectione præcedente in simili dixi contra Valentiam. In nostrâ autem sententia repugnantiam ad mutationem in Deo statuente, non in perfectione Dei præcisè, sed in completionem, res est facilis; actus enim intellectus creatus, si Deum redderet intelligentem, esse in eo deberet per modum accidentis, Deumque informare, & consequenter incompletionem aliquam in ipso argueret, cum ut habet commune dictum Philosophorum, accidentis esse sit inesse. Cum verò, ut dixi, hæc sententia magnam cum nostrâ habeat affinitatem, ulteriore ejus impugnatione superfedeo.

IV. Sexto tandem dicunt alii, propterea Verbum non mutari, quia licet intrinsecè ipsum afficiat unio, non tamen limitatur per eam, nec exhauritur aliqua in eo capacitas, sed eodem modo manet, & quoad esse; & quoad omnes functiones divinæ naturæ, ac ante unionem. Hanc solutionem tradere videtur Pater Suarez hic, Disput. 8. sect. 4. §. ad quartam. Sed neque hic modus satisfacit, & impugnatur primò, quia sequeretur rem aliquam conservatam duplici actione non mutari per secundam, cum non limitetur quoad ullam functionem, nec aliter se habeat quàm per primam. Dices, mutari, & aliter se habere quoad esse; sic enim jam disposita est res illa, ut si prior actio cesset, conservari possit per secundam. Sed contra: Saltem, si idem elevaretur ad producendum se secundò, quod concedit P. Suarez, & Auctores hujus sententiæ, non mutaretur per secundam actionem; nec enim posset destructâ primâ conservari per secundam, cum illâ cessante necessariò cesset hæc, alioqui res illa vel produceret, vel conservaret se primò. Sed nec limitatur in operationibus, cum ex eo quod se secundò conservet, non impediatur ullâ ipsius functione, ergo.

V. Impugnatur secundò: Hinc enim sequitur, si Deus concipiatur intelligere & velle, per actus distinctos non mutatum iri, quod nullus concedet. Sequela probatur, non enim limitatur, nec coarctatur per illos actus quo minus alios & alios habere possit in infinitum.

Dices primò: Limitari Deum in hoc casu, quia non posset simul habere duos actus numero tantum distinctos; hi enim esse simul nequeunt in eodem subjecto. Contra primò: Supernaturaliter possunt duo actus numero solum diversi esse in eodem subjecto; ergo si concipiatur Deus habere hos actus supernaturaliter, cessat solutio, nec mutaretur per illos Deus. Contra secundò: Ergo jam mutatur Deus per unionem hypostaticam; si enim non posset in eo casu habere duos actus intellectus numero tantum distinctos, ergo nec modo uniri poterit hypostaticè duabus naturis numero tantum distinctis, vel saltem non per duas uniones eidem; ergo limitatur per illam, & mutatur si in hoc sita sit mutatio: si verò dicant, ut dicunt, esse adhuc indifferentem ad alias naturas & uniones numero tantum distinctas; idem dicant de actibus intellectus & voluntatis.

Dices secundò: saltem limitaretur per actus distinctos amoris & odii, sicut etiam per assensum & dissensum, cum hi actus nec divinitus esse simul possint in eodem intellectu & voluntate. Contra primò hoc ad summum arguit mutatum iri per hos actus, & consequenter non posse cum illos habere, quidni autem habere poterit reliquos. Contra secundò non magis limitaretur tunc per actus illos realiter distinctos, quàm jam per eos quos habet in se distinctos virtualiter; ergo in hac limitatione non consistit mutatio.

Impugnatur tertio: Si albedo etiam creata informaret Angelum, aut gratia lapidem, verè ipsos mutarent, & tamen æquè expeditus maneret tum lapis tum Angelus ad functiones omnes & munera ac antea. Et idem est de gratia respectu animæ & Angeli, per cujus informationem nulla accedit eis limitatio. Dices unum gradum gratiæ impedire informationem alterius omnino similis. Contra: omnes enim gradus gratiæ fortè sunt homogenei. Contra secundò, supernaturaliter saltem potest Deus infundere in animam duos gradus gratiæ omnino similes; ergo per gradum illum gratiæ nullam patitur limitationem cum naturaliter habere non possit duos heterogeneos.

Dicendum ergo, tunc solùm & semper fieri mutationem intrinsecam quando potentialitas aliqua, & quasi incompletio actuatur, sic nimirum ut res illa prius verè fuerit aliquo modo in potentia ad actuacionem illam, ita ut semper præcedat incompletio aliqua ex parte extremi mutati, quod proinde mutabitur, sive exhauriatur capacitas illa sive non. Unde dico non minus mutatum iri materiam per formam aquæ vel ignis, ipsam hac ratione actuantem, si posset simul cum illâ habere naturaliter aliam numero tantum distinctam, ac modo; sive enim ita actuatur ut omnino exhauriatur ejus capacitas sive non, parum refert ad mutationem. Sicut verè fieret mutatio aliqua in spatio per hoc quod poneretur in eo corpus: licet Deus tolleret ab eo impenetrabilitatem cum aliis. Imo si Deus crearet Angelum, in spatio imaginariis supra cælum, verè ibi diceretur facta mutatio, etsi non excludat Angelum ab eodem loco.

V. Inde sequitur non mutandum Deum, licet intelligeret per actus distinctos.

VI. Dicitur argumenti vim non evernari quod duo actus numero tantum distincti non possint esse simul in eodem subjecto.

VII. Nec ad præsentem difficultatè pertinet, quod in eo casu non posset habere simul assensum & dissensum, amorem & odium.

VIII. Albedo informans Angelum, & gratia lapidem, & illos mutarent, & tamen nullam eorum functionem impediunt.

IX. Ad mutationem itaque requiritur & sufficit ut potentialitas aliqua, seu incompletio actuatur.

Res hac per diversa exempla declaratur à rebus aliis desumpta.

Tom. II.

X. Modus explicandi mutationem per potentiam & incompletionem desumitur ex Aristotele.

Hic modus explicandi mutationem desumitur ex Aristotele 3. Physicorum, textu 16. qui motum desinens ait eum esse actum entis in potentia prout in potentia, motus autem apud ipsum idem est quod mutatio, & mobile idem quod mutabile, ut rectè notat Suarez Disp. 49. Met. l. 2. unde objectum physicè dicitur ens mobile. Ad hoc ergo ut aliquid mutetur requiritur & sufficit juxta Aristotelem, ut sit in potentia ad id per quod mutetur, hoc est, ut habeat aliquam potentialitatem, seu incompletionem respectu illius, certum autem est, nec potentialitatem, nec incompletionem cadere in Deum.

XI. Per motum illo loco intelligit Aristoteles non passionem tantum, seu causalitatem, sed etiam formam.

Notandum verò cum multis ex interpretibus per motum seu mutationem intelligi hoc loco, non causalem solum, seu passionem, sed etiam formalem, unde dicunt formam ipsam vocari ab Aristotele motum seu mutationem, cum non minus per illam mutetur materia, quam per passionem, & seclusa etiam passione, seu causalitate materiali tali modo est in potentia ad formam, quali nullus concedet Verbum divinum esse in potentia respectu humanitatis, vel unionis hypostaticæ.

XII. Dicitur respondendi modus ultimus declaratur exemplo generationis in rebus naturalibus passim reperto.

Hinc infero primò contra quintum modum respondendi, licet in omni mutatione naturali inveniatur limitatio, & exhauriatur capacitas aliqua, id tamen non esse de conceptu formali mutationis, sicut licet jam in omni generatione inveniatur mutatio, non tamen est de conceptu illius essentiali, nec de conceptu mutationis formalis actio, licet necessariò eam comitetur, cujus tamen tria tantum sunt principia juxta Aristotelem, materia, forma, & privatio.

Infero secundò, ad hoc ut unum mutetur per aliud, non sufficere ut id cui unitur sit in potentia respectu illius, sed requiritur ut uniatur ei prout est in potentia, sic enim in probabili sententia ponente actionem alligativam specierum Sacramentalium cum corpore Christi, non mutatur corpus Christi ab iis, esto sit in potentia respectu illarum, quia scilicet non uniuntur illi prout est in potentia, nempe per unionem informationis.

Infero tertio, non mutari verbum per unionem hypostaticam; licet namque afficiatur per illam, non tamen actuatur, nec aliter se habet verbum simpliciter, sed solum secundum quid; cum enim sit actus purissimus, non est in potentia respectu unionis vel humanitatis, nec habet ullam incompletionem, vel potentialitatem per eas complendam. Verbum itaque est purus terminus respectu unionis, quæ quidem est illi intrinseca, cum ipsum intimè afficiat, non tamen eodem modo ei intrinseca ac humanitati, quæ per illam actuatur, & completur. Qua de causa Suarez hic, Disp. 8. Sect. 4. ait unionem hanc verbo nec esse strictè intrinsecam, nec extrinsecam, sed veluti mediam, appellandam tamen simpliciter intrinsecam.

Tota hæc doctrina est de mente S. Thomæ primâ parte, quæst. 9. art. 1. Corp. ubi probans Deum esse immutabilem, ait ideo hoc contingere, quia est purus actus absque permixtione alicujus potentie, omne autem, inquit, quod quocumque modo mutatur, est aliquo modo in potentia: & eodem argumento utitur quæst. 3. art. 2. & 7. ut probet non cadere compositionem in Deum.

XIII. Omnis unio non sufficit ad mutationem, sed illa sola que rem afficit ut est in potentia.

XIV. Ostenditur ex dictis cur Verbum divinum non mutetur per unionem hypostaticam.

XV. Clarè docet S. Thomas ad mutationem requiri potentialitatem.

